

Universitatea Tehnică a Moldovei

**MANAGEMENTUL PRODUCERII
CĂPȘUNELOR INTENSIVE CU APLICAREA
TEHNOLOGIE FRIGO**

(în baza datelor G.Ț. „Lesnic Viorel”, s. Grimăncăuți, r-ul Briceni)

Master:

Lesnic Cristian

Conducător:

**Zbancă Andrei
Dr., conf. univ.**

Chișinău - 2023

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Program de master „Administrarea afacerilor în sectorul agroalimentar” (120 cr)

Admis la susținere
Șef departament DEM:
conf.univ., dr. Țurcan Rina

„_____” _____ 2023

MANAGEMENTUL PRODUCERII CĂPȘUNELOR INTENSIVE CU APLICAREA TEHNOLOGIE FRIGO

(în baza datelor G.Ț. „Lesnic Viorel”, r-ul Hâncești)

Teză de master

Master:	Lesnic Cristian AASA, 211M
Conducător:	Zbancă Andrei Dr., conf. univ.

Chișinău - 2023

ADNOTARE

la teza de master „Managementul producerii căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologie Frigo” (în baza datelor G.Ț. „Lesnic Viorel”, s. Grimăncăuți, r-1 Briceni) elaborată de masterandul Lesnic Cristian

Teza de master este structurată și include: introducere, 3 capitole, 9 subcapitole, concluzii / recomandări, surse bibliografice, anexe, adnotare.

Cuvinte cheie utilizate în teză: management, buget, tehnologie, investiție, competitivitate, căpșun, sistem intensiv, agricultură de valoare înaltă.

Domeniul de studiu îl constituie analiza managementului producerii căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologiei Frigo și dezvoltarea micro-afacerilor de familie orientate la diversificarea veniturilor în spațiile rurale și sporirea bunăstării populației de la sate.

Scopul și obiectivele tezei:

Scopul lucrării constă în analiza managementului investițiilor orientat la dezvoltarea lanțurilor valorice pentru fructe prin integrarea produselor agroalimentare în rețele de comercializare.

În vederea realizării acestui scop sunt formulate următoarele sarcini:

- analiza conținutului și esenței managementului producerii în sectorul agroindustrial;
- bugetarea și argumentarea economică a activităților pentru cultivarea căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologiei Frigo și sporirea competitivității fructelor pentru accesarea piețelor;
- analiza căilor de perfecționare a managementul producerii producției agricole de valoare înaltă.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute constă în: sistematizarea aspectelor științifice privind esența și conținutul managementului tehnologic în sectorul agroalimentar, bugetarea activităților conform tehnologiei de cultivare a căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologiei Frigo și argumentarea economică a eficienței economice.

Importanța teoretică a tezei. Rezultatele principale ale tezei de master au constat atât la sistematizarea teoriei despre managementul tehnologic și producerii produselor agroalimentare, cât și argumentarea bugetului de venituri și cheltuieli la dezvoltarea micro-afaceri pentru cultivarea căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologiei Frigo.

Valoarea aplicativă. Abordările științifice din teză sunt utile prin sistematizarea aspectelor teoretice în domeniul managementului tehnologic și prin aspectul aplicativ / practic în bugetarea și argumentarea tehnologică / economică a cultivării căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologiei Frigo în GȚ „Lesnic Viorel” orientate la diversificarea producției agricole, surselor de venit și sporirea nivelului de trai ai membrilor gospodăriei analizate în spațiul rural.

ANNOTATION

for the master's thesis "Management of intensive strawberry production with the application of Frigo technology" (based on the data of G.Ț. "Lesnic Viorel", v. Grimăncăuți, d. Briceni) elaborated by the master's student Lesnic Cristian

The master's thesis is structured and includes: introduction, 3 chapters, 9 subchapters, conclusions / recommendations, bibliographic sources, appendices, annotation.

Key words used in the thesis: management, budget, technology, investment, competitiveness, strawberry, intensive system, high value agriculture.

The field of study is the analysis of the management of intensive strawberry production with the application of Frigo technology and the development of family micro-businesses aimed at diversifying incomes in rural areas and increasing the well-being of the village population.

The aim and objectives of the thesis:

The aim of the paper consists in the analysis of investment management oriented to the development of value chains for fruits by integrating agro-food products into marketing networks.

In order to achieve this goal, the following tasks are formulated:

- ✚ analysis of the content and essence of production management in the agro-industrial sector;
- ✚ budgeting and economic argumentation of the activities for the cultivation of intensive strawberries with the application of Frigo technology and increasing the competitiveness of the fruit to access the markets;
- ✚ analysis of ways to improve the production management of high-value agricultural production.

The scientific novelty and originality of the obtained results consists in: the systematization of scientific aspects regarding the essence and content of technological management in the agro-food sector, the budgeting of activities according to the intensive strawberry cultivation technology with the application of Frigo technology and the economic argumentation of economic efficiency.

The theoretical importance of the thesis. The main results of the master's thesis were both the systematization of the theory of technological management and the production of agro-food products, as well as the argumentation of the income and expenditure budget for the development of micro-businesses for intensive strawberry cultivation with the application of Frigo technology.

Application value. The scientific approaches in the thesis are useful through the systematization of theoretical aspects in the field of technological management and through the applicative/practical aspect in budgeting and the technological/economic argumentation of intensive strawberry cultivation with the application of Frigo technology in GȚ "Lesnic Viorel" aimed at diversifying agricultural production, sources of income and increasing the standard of living of the analyzed household members in the rural area.

CUPRINS

DECLARAȚIA MASTERANDULUI	4
ADNOTARE	5
LISTA TABELELOR	7
LISTA FIGURILOR	7
INTRODUCERE	8
1. BAZELE TEORETICE ALE MANAGEMENTULUI PRODUCERII ÎN AGRICULTURA DE VALOARE ÎNALTĂ	10
1.1. Esența managementului tehnologic și dezvoltarea științei	10
1.2. Conținutul managementului tehnologic.....	14
1.3. Funcțiile managementului tehnologic.....	23
2. CARACTERISTICA CONDIȚIILOR ORGANIZATORICE ȘI DE DEZVOLTARE A G.Ț. „LESNIC VIOREL”	26
2.1. Analiza condițiilor de dezvoltare a G.Ț. “ Lesnic Viorel”	26
2.2. Analiza economico-financiară a activității G.Ț. „Lesnic Viorel”	27
2.3. Analiza sectorului bacifer și producerii căpșunilor în Republica Moldova	34
3. MANAGEMENTUL TEHNOLOGIC DE CULTIVARE A CĂPȘUNULUI INTENSIV ÎN G.Ț. „LESNIC VIOREL”	47
3.1. Managementul tehnologic la cultivarea căpșunului intensiv.....	47
3.2. Bugetarea producerii căpșunelor intensive și argumentarea eficienței economice	51
3.3. Perfecționarea managementului tehnologic la producerea căpșunului intensiv	57
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	63
BIBLIOGRAFIE	65
ANEXE	68

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei abordate

Managementul, în general, este: (i) știința interdisciplinară, bazată pe investigația influenței aspectelor organizatorice, tehnice, economice, ecologice, psihologice, sociale etc. asupra eficienței utilizării resurselor și competitivitatea deciziilor luate; (ii) gen de activitate profesională privind organizarea proceselor de realizare a unui sistem de obiective formulate conform misiunii organizației.

Sistemul de producție reprezintă un proces tehnico-economic complex care cuprinde totalitatea activităților desfășurate în cadrul unei întreprinderi pentru realizarea produsului / producției în funcție de tipul întreprinderii (industriale, agricole, de transport, comerciale, etc.).

Elementele necesare pentru desfășurarea procesului de producție sunt: resursele umane / muncă, resursele financiare / capitalul, resursele muncii / obiectele muncii, mijloacele muncii, timpul, spațiul, satisfacția.

Managementul tehnologic și operațional constituie bazele teoriei organizației ca sistem de producție, abordarea sistemică a gestiunii, metodele de argumentare economică a deciziilor în domeniul organizării producției, aplicarea principiilor de raționalizare a structurilor sistemelor de producție, organizarea producției de bază, auxiliare și de deservire, organizarea gestiunii și controlului procesului de producție.

Managementul producției și operațiilor ca ramură a științei managementului cuprinde:

1. **Sistemele de producție și sistemele operaționale**, concretizate din punctul de vedere al conținutului și raporturilor dintre componentele organizației economice ca personalitate juridică;
2. **Organizare** - organizarea sistemelor de producție, a tehnologiilor și operațiilor din punctul de vedere al procesului de transformare a intrărilor sistemului în ieșiri ca funcție de management, ce asigură realizarea misiunii și obiectivelor sistemului;
3. **Raționalizarea nivelului de conținut și calitate a sistemelor de producție** pentru asigurarea procesului eficient de transformare a componentelor de intrare a sistemului în componentele de ieșire și realizare a obiectivelor definite de organizație;
4. **Particularitățile conținutului proceselor tehnologice de producție și a operațiilor** în cadrul întreprinderilor, firmelor, companiilor, asociațiilor și altor organizații din ramurile de bază ale economiei naționale: industrie, energetica, transport, comerț, construcție, agricultură, comunicații etc., producătoare de diverse tipuri de producție și / sau prestatoare de servicii de producție;

5. **Argumentarea tehnică - economică a procesului decizional** în domeniul managementului de producție;

6. **Nivelul organizațional-tehnic** al producției.

Obiectul de studiu al lucrării date îl constituie G.Ț. „Lesnic Viorel”, care are sediul juridic în satul Grimăncăuți, r-l Briceni, amplasat în zona de nord RM.

„Managementul producerii căpșunelor intensive cu aplicarea tehnologie Frigo” este o temă actuală și importantă pentru diversificarea producerii și surselor de venit ale întreprinderilor micro și mici, modernizarea tehnologiilor prin aplicarea inovațiilor și sporirea competitivității produselor și în general al întreprinderii. Toate aceste activități sunt orientate la asigurarea securității alimentare a țării și crearea premiselor reale pentru exportul de produse agricole de valoare înaltă pentru care sunt cereri reale pentru export.

Scopul tezei constă în analiza managementului producerii căpșunelor cu aplicarea tehnologie intensive Frigo pentru afacerile mici și medii – afacere de familie orientată la diversificarea producției și sporirea veniturilor membrilor familiei G.Ț. „Lesnic Viorel”.

În vederea realizării acestui scop sunt formulate următoarele sarcini:

- analiza condițiile organizatorice și economico-financiare a G.Ț. „Lesnic Viorel”;
- analiza conținutului și esenței managementului tehnologic la cultivarea căpșunei intensive;
- bugetarea și argumentarea economică și a eficienței producerii căpșunelor intensive;
- analiza căilor de îmbunătățire a managementului tehnologic orientat la producerea căpșunelor intensive și sporirea competitivității finale.

Metodele de cercetare utilizate - în lucrare sunt: abordarea sistemică, funcțională, reproductivă, dinamică; analiză sinteză; clasificarea și codificarea; planificarea strategică și tactică; deducția și inducția; generalizare și particularizare etc.

Materiale utilizate – bilanțurile contabile ale gospodăriei, datele statistice ale Republicii Moldova, literatura de specialitate, resurse internet.

Structura lucrării include introducerea, 3 capitole cu divizarea lor în paragrafe ce conțin partea teoretică, analitică a lucrării (cu cercetare și analize practice) și concluzii și recomandări. Gospodăria analizată va fi studiată în baza analizei diagnostice al declarațiilor anuale de venit, vor fi elucidate concluzii pentru optimizarea și perfecționarea activității sustenabile a ei.

BIBLIOGRAFIE

1. LUCA P., OLARIU N. “Elemente de management financiar”. Iași: Editura Doroftei, 1994 – 240 pag.
2. Merce E., F.H. Arion, C.C. Merce – Management general și agricol. Editura AcademicPres, USAMV, Cluj-Napoca, 2000
3. Merce E., I. Ivan, – Managementul exploatației agricole, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2005.
4. Merce Elena; Tuță Gh; F. Arion; Strategii de dimensionare a factorilor de producție în agricultură. Editura Aletheia, Bistrița, 1999
5. NICOLESCU O., VERBONCU I. “Management și eficiența”. București: Editura Nora, 1994 – 250 pag.
6. NICOLESCU O., VERBONCU I. “Management”. București: editura economică, 1997 – 592 pag.
7. NICOLESCU O., VERBONCU I. și alții. “Modernizarea conducerii unităților economice”. București: Editura Științifică, 1989 – 320 pag.
8. Nistor I, Teorie si practica în finanțarea întreprinderilor, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004;
9. Oancea, Margareta - Tratat de management în unitățile agricole, Editura Ceres, București, 1999
10. PETRESCU I. “Management”. București: Editura Holding Reporter, 1991 – 340 pag.
11. PETRESCU I., DOMOCOS E. “Managementul general”. București: Editura: Hiperion, XXI 1993, 410 pag.
12. PETROVICI V. “Activitatea de conducere și rolul managementului”. “Economistul” Nr. 176, 1998 – 8 pag.
13. PISOV E., MOROZ V. și alții. “Recomandări metodice cu privire la elaborarea business-planului pentru agenți economici din agricultură”. Chișinău: ICS, 1995 – 70 pag.
14. RUSSU C. “Management”. București: Editura: Expert, 1996 – 355 pag.
15. RUSSU C. “Managementul întreprinderilor mici și mijlocii”. București: Editura: Expert, 1996 – 425 pag.
16. RUSSU C. NICOLESCU O. “Conducătorul în procesul conducerii moderne”. București: Editura: Politica, 1980 – 280 pag.
17. BINȚINȚAN P., MANOLE I., Managementul investițiilor, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1999.
18. CĂMĂȘOIU I., Investițiile și factorul timp, Editura Politică, București, 1981.

19. CISTELECAN L. ș.a. Eficiența și finanțarea investițiilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.
20. CISTELECAN L., Procesul investițional, Editura Academiei, București, 1983.
21. HÎNCU R., BUNU M., DASCALIUC D. Bazele activității investiționale. Chișinău
22. MARGERIN L, AUSSET G., Investissement et financement, Multimedia Collection Pedagogiques, E.S.A. Universite Grenoble II.
23. MARIAN V., Economia fondurilor fixe in întreprinderea industrială, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980.
24. MATEI ȘT., BĂILEȘTEANU Gh., Eficiența economică a investițiilor. Universitatea din Timișoara, 1986.
25. MATEI ȘT., BĂILEȘTEANU Gh., Evaluarea eficienței economice. Sinteză și sisteme, Editura Facla, Timișoara, 1986.
26. NEGOESCU G., Risc și incertitudine in economia de piață. Editura Alter Ego Cristian, Galați, 1995.
27. ROMÂNU I., VASILESCU I., Eficiența economică a investițiilor și a capitalului fix. Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1993.
28. ROMÂNU I., VASILESCU I. (coord.), Managementul investițiilor. Editura Mărgăritar, București, 1998.
29. BOLDUR G. “Procese informaționale și de decizie în economie”. București: Editura Academiei 1982- 335 pag.
30. PETRESCU I. “Management”. București: Editura Holding Reporter, 1991 – 340 pag.
31. PETROVICI V. “Activitatea de conducere și rolul managementului”. “Economistul” Nr. 176, 1998 – 8 pag.
32. RUSSU C. “Management”. București: Editura: Expert, 1996 – 355 pag.
33. RUSSU C. “Managementul întreprinderilor mici și mijlocii”. București: Editura: Expert, 1996 – 425 pag.
34. TOMIȚA P. “Diviziunea și cooperarea muncii în procesul de conducere a întreprinderilor agricole”. Chișinău: UASM, 1995 – 40 pag.
35. LUCA P., OLARIU N. “Elemente de management financiar”. Iași: Editura Doroftei, 1994 – 240 pag.
36. NICOLESCU O., VERBONCU I. “Management”. București: editura economică, 1997 – 592 pag.
37. NICOLESCU O., VERBONCU I. “Management și eficiența”. București: Editura Nora, 1994 – 250 pag.

38. PETRESCU I., DOMOCOS E. “Managementul general”. București: Editura: Hiperion, XXI 1993, 410 pag.
39. RUSSU C. NICOLESCU O. “Conducătorul în procesul conducerii moderne”. București: Editura: Politica, 1980 – 280 pag.